

Pedagogisch beleidsplan SKOC Buitenschoolse Opvang

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	p.3
2.	Inleiding	p.3
3.	Doelstelling, visie en uitgangspunten	p.4
4.	Uitgangspunten van de buitenschoolse opvang	p.5
4.1	De opvang	p.5
4.2	Evenwicht tussen vrij spel en een georganiseerde activiteit	p.7
4.3	Werken met opendeuren	p.7
4.4	Het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden	p.11
4.5	Mede opvoeden	p.16
4.6	Voor jong en ouder, voor jongens en meisjes	p.18
4.7	Geschoolde leiding	p.20
4.8	Verzorging en gebruik van de ruimtes	p.23
5.	Medezeggenschap	p.25
6	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	p.27

Bijlage 1: de pedagogische visie van de SKOC

Bijlage 2: stagebeleid

1. Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de Buitenschoolse opvang (BSO) van Stichting Kinderopvang Cromstrijen (SKOC).

Het pedagogisch beleidsplan geeft aan welke uitgangspunten en werkwijzen binnen de buitenschoolse opvang van de SKOC worden gehanteerd.

Het plan beschrijft welke visie de SKOC heeft op de ontwikkeling en opvoeding van kinderen en hoe in grote lijnen getracht wordt deze visie in de praktijk te realiseren. De concretisering in daadwerkelijk handelen van deze visie wordt nader beschreven in werkafspraken.

2. Inleiding

De buitenschoolse opvang Kidsbuzz en Bastion in Numansdorp, buitenschoolse opvang Wereld op Centrum in Oud-Beijerland, buitenschoolse opvang De Boomgaard in Mijnsheerenland, de buitenschoolse opvang de Blieken in Klaaswaal, buitenschoolse opvang Onder de Wieken in Nieuw-Beijerland, buitenschoolse opvang de Gouwaert in Goudswaard, buitenschoolse opvang de Schelf in 's Gravendeel en buitenschoolse opvang 't Kraaienest in Piershil zijn onderdeel van de Stichting Kinderopvang Cromstrijen (SKOC). SKOC is een dienstverlenende instelling die in eerste plaats is opgericht ten behoeve van ouder(s)/verzorger(s), uit of rondom de Hoeksche Waard die gebruik willen maken van kinderopvang.

SKOC heeft een eigen visie op kinderopvang ontwikkeld. Deze visie komt tot uitdrukking in alle facetten van onze dienstverlening. De visie en de uitgangspunten zijn verwerkt in dit pedagogisch beleid.

Doel van het pedagogisch beleid is om eenduidigheid in het pedagogisch denken en handelen te creëren en de uitgangspunten van SKOC te handhaven. Vervolgens is het doel om het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers op elkaar af te stemmen en toetsbaar te maken. Het schept duidelijkheid voor ouder(s)/verzorger(s) en het geeft aan hoe de werkwijze is binnen de kinderopvang.

Dit beleidsplan is richtinggevend voor de dagelijkse opvang en geschreven voor alle betrokkenen.

Het ontwikkelen, verbeteren en evalueren van het pedagogisch beleid is een continu proces, ze worden aangepast aan de ontwikkelingen in de buitenschoolse opvang en aan de veranderende eisen van de omgeving.

De Wet kinderopvang, die op 1 januari 2005 in werking is getreden stelt dat in de kinderopvang vier basisdoelen centraal staan:

- het bieden van emotionele veiligheid
- het ontwikkelen van een persoonlijke competentie
- het ontwikkelen van sociale competentie
- het overbrengen van normen en waarden

Deze verschillende aspecten van pedagogisch beleid komen in dit beleidsplan uitgebreid aan de orde, maar niet altijd onder deze termen.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt gesproken over "pedagogisch medewerkers" en "zij" omdat in de opvang voornamelijk met vrouwelijke werknemers gewerkt wordt.

3. Doelstelling, visie en uitgangspunten

De centrale doelstelling van SKOC is :

Het bieden van professionele kinderopvang in de Hoeksche Waard voor kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 13 jaar. De SKOC zorgt ervoor dat ouders/verzorgers kunnen werken, studeren of andere activiteiten kunnen ontplooiën. SKOC is partner in de verzorging en opvoeding van kinderen en helpt kinderen op te groeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen.

3.1 De pedagogische visie van SKOC

SKOC heeft een centrale pedagogische visie. Deze visie geldt voor het kinderdagverblijf, de buitenschoolse opvang en de gastouderopvang. Centraal in deze visie staat de overtuiging dat kinderen unieke personen zijn en dat het de taak van opvoeders is om deze unieke persoonlijkheden te helpen opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen. Ouders/verzorgers en kinderopvang werken hierin samen.

Verder worden in deze visie de volgende kernwaarden geformuleerd en uitgewerkt: betrouwbaarheid, aandacht & betrokkenheid, respect en plezier.

In bijlage 1. nemen we dit visiedocument integraal op.

3.2 De doelgroep van de buitenschoolse opvang

Kinderen in de leeftijd van 4 t/m 13 jaar (tot einde basisschool) die buiten de schooluren en in schoolvakanties overdag van de opvang gebruik willen maken.

3.3 De doelstelling van de buitenschoolse opvang

De buitenschoolse opvang stelt zich ten doel een pedagogische verantwoorde opvang te bieden aan kinderen in de basisschool, dat wil zeggen in de leeftijd van 4 tot en met 13 jaar.

De buitenschoolse opvang streeft naar het bieden van een veilige, vertrouwde omgeving waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en evenwichtige mensen, en daarbij hun eigen mogelijkheden en beperkingen ontdekken, met respect voor zichzelf en de ander.

Binnen de buitenschoolse opvang worden situaties gecreëerd die er voor zorgen dat de kinderen zich prettig voelen, voor zichzelf kunnen opkomen, sociale vaardigheden ontwikkelen en zelfstandiger worden.

Als basis voor het zich kunnen ontwikkelen is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Voor de ontwikkeling van de emotionele veiligheid is het uitgangspunt het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerkster en het kind. De pedagogisch medewerkster heeft als taak voor die veiligheid en dat vertrouwen te zorgen.

De buitenschoolse opvang neemt een deel van de opvoeding van de kinderen over. Ouders zijn echter medeverantwoordelijk voor de opvang van hun kinderen in de buitenschoolse opvang. Daarom is het noodzakelijk om gegevens over de ontwikkeling van hun kind met de pedagogisch medewerkster(s) uit te wisselen. De wederzijdse inzichten over de ontwikkeling en de opvoeding wordt dan vergroot. Goede contacten tussen ouders en leiding zijn dus belangrijk. Ouders mogen van de pedagogisch medewerkers betrokkenheid bij het kind verwachten. Zij kunnen meedenken over opvoedingsvragen als ouders daaraan behoefte hebben. Tevens hebben de pedagogisch medewerkers een signalerende functie ten aanzien van het welzijn en het functioneren van de kinderen.

4. Uitgangspunten van de buitenschoolse opvang

De buitenschoolse opvang heeft een aantal uitgangspunten vastgesteld waaruit ze werkt, dit om de visie van SKOC en de doelstelling van de buitenschoolse opvang zo optimaal mogelijk te behalen.

De volgende uitgangspunten worden binnen de buitenschoolse opvang gehanteerd:

1. opvang
2. evenwicht tussen vrij spel en georganiseerde activiteiten
3. het werken met opendeuren
4. het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden
5. mede opvoeden
6. voor jong en ouder, voor jongens en meisjes
7. geschoolde leiding
8. verzorging en het benutten van de ruimte
9. medezeggenschap

4.1 De opvang en emotionele veiligheid

De BSO is een voorziening waar kinderen van het vierde tot aan het dertiende jaar een deel van hun tijd doorbrengen. Centraal is deze opvang staat het bieden van onderdak, zorg, bescherming, gezelligheid en persoonlijke aandacht voor ieder kind.

Ervaren en vaste pedagogisch medewerk(st)ers begeleidt de kinderen en zorgt voor continuïteit in de opvang. De BSO is een ontmoetingsplaats. Er zijn altijd andere kinderen om mee te spelen, maar er is ook ruimte om zich terug te trekken.

4.1.1 Flexibiliteit

Er is een zekere mate van flexibiliteit in de opvang mogelijk, namelijk;

- keuzemogelijkheid in de 52 of 40 weken opvang
- een vakantiecontract of een aanvullend vakantiecontract voor minimaal 10 dagdelen per jaar.
- mogelijkheid tot een extra dagdeel opvang. Deze extra dagen worden apart in rekening gebracht. Er worden geen kinderen boven de groepsgrootte geplaatst.
- mogelijkheid om incidenteel dagen te ruilen. Ruildagen zijn een kalenderjaar te gebruiken en alleen inzetbaar als de groepsgrootte dit toelaat.
- opvang op dagen dat scholen buiten de reguliere vakanties vrij hebben (bij een minimum aantal kinderen)
- tijdelijke opvang (aan deze opvang zijn speciale voorwaarden verbonden)
- Mogelijkheid om opvang vanaf 07.00 uur tot 19.00 uur af te nemen

4.1.2 Opvangaanbod

- De voorschoolse opvang is opvang op maandag t/m vrijdag vóór schooltijd vanaf 7.30 uur (of bij verlengde opvang vanaf 07:00 uur).
- De naschoolse opvang **Kort** is:
  - opvang op maandag, dinsdag en donderdag vanaf het einde van de schooltijd tot 18.00 uur (bij verlengde opvang tot 19:00 uur)
  - opvang op woensdag en vrijdag vanaf het einde van de schooltijd tot 15.15 uur.De ophaaltijden bij naschools kort zijn op maandag, dinsdag en donderdag tussen 17.00- 18.00 uur en voor de woensdag en vrijdag tussen 14.45 en 15.15 uur
- De naschoolse opvang **Lang** is opvang vanaf het uitkomen van de school tot 18.00 uur, dit is op de woensdag en vrijdag. De ophaaltijden bij naschools lang zijn tussen 17.00- 18.00 uur

- De vakantieopvang is opvang tijdens de reguliere schoolvakanties en extra vrije schooldagen op maandag t/m vrijdag van 7.30-12.45 en van 12.45-18.00 uur.
De brengtijden zijn 's ochtends voor 9.00 uur, ophaal- en brengtijden tussen de middag om 12.30 en 13.00 en de ophaaltijd aan het einde van de dag tussen 17.00-18.00 uur.

Bij de bso's wordt er afgeweken van de BKR van 17.30-18.00 uur. Dit geldt voor alle dagen in de week van maandag t/m vrijdag. In de vakanties wordt er afgeweken van de BKR van 7.30-8.30 uur – 13.00-14.00 uur (pauze) – 17.00-18.00 uur.

4.1.3 Groepsgrootte

BSO Kidsbuzz:

- Groep '1' is een groep voor (voornamelijk) de kinderen van de school de Dubbeldekker (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)
- Groep '2' is een groep voor (voornamelijk) de kinderen van de scholen de Bron en de Takkenbosse (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)
- Groep '3' is een groep voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar, maximaal 10 kinderen

BSO Bastion:

- Groep '1' is een groep voor kinderen in de leeftijd van 4-8 jaar, waarin met name de jongste kinderen geplaatst worden (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)
- Groep '2' is een groep voor kinderen in de leeftijd van 4-8 jaar, waarin met name de oudste kinderen geplaatst zijn (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)
- Kinderen vanaf 8 á 9 jaar stromen, indien plek, door naar groep '2' bij locatie Kinderkasteel. Is er geen plek blijven de kinderen langer op de Bastion.

BSO de Bliken:

- Groep '1' is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)

BSO Wereld op Centrum:

- Groep 1 is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)

BSO d

e Boomgaard:

- Groep 1 is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)

BSO Onder de Wieken:

- Groep 1 is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie. (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)

BSO Gouwaert:

- Groep 1 is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie. (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 10 kinderen)

BSO de Schelf:

- Groep 1 is een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 20 kinderen)

BSO 't Kraaienest:

- Groep 1 een verticale leeftijdsgroep gezien de kleinschaligheid van de locatie (leeftijdskader 4-12 jaar, maximaal 10 kinderen)

Op dagen dat er minder kinderen zijn, zoals tijdens de voorschoolse opvang, de woensdag en vrijdag worden de kinderen in één groep opgevangen. In de vakanties worden er op dagen dat er minder kinderen, de kinderen van de verschillende locaties in één groep opgevangen. Voor elke vakantie wordt aangegeven op welke locatie de opvang wordt aangeboden.

4.1.4 Pedagogisch medewerkster – kindratio - Mentorschap

Voor het bepalen van de groepsgrootte en het bepalen van de inzet van pedagogisch medewerkers baseren we ons op Convenant Kwaliteit voor de kinderopvang. Voor de inzet van pedagogisch medewerkers schrijft het convenant 1 pedagogisch medewerkster per 10 (aanwezige) kinderen voor.

Mentorschap- Elk kind krijgt een mentor toegewezen en dit wordt genoteerd in flexkids. Dit wordt gemeld bij het intake gesprek aan de ouder en het kind. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst. Zij volgen de ontwikkeling van het kind aan de hand van de uitgangspunten binnen de bso zoals opgesteld in de bijlage. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en het kind. Een keer per jaar worden er 10 minuten gesprekken aangeboden aan de ouders en worden de uitgangspunten besproken. Bijzonderheden in de ontwikkeling worden schriftelijk vastgelegd in overleg met de ouders. In overleg met de ouders worden ook de vervolgstappen besproken. Binnen SKOC is dit het contact leggen met het jeugdteam en de school waar het kind onderwijs heeft, voor advies en informatie over de te nemen stappen.

4.1.5 De achterwachtregeling

Voor de momenten waarop een pedagogisch medewerker alleen in het pand aanwezig is, treedt de achterwachtregeling in werking (ligt ter inzage op kantoor en op de locaties) . De achterwachtregeling is opgesteld naar aanleiding van het toetsingskader GGD artikel 5.2, voorwaarde 2.

Voorbeeld: als de medewerkster op de groep onverwacht met een kind een bezoek moet brengen aan een huisarts dan wordt de achterwachtmedewerker ingezet.

4.2. Evenwicht tussen vrij spel en een georganiseerde activiteit

4.2.1 Onze visie op vrije tijd en persoonlijke competentie

- Bezig zijn is belangrijker dan presteren. Door plezier te beleven en (nieuwe) prikkels te krijgen (uitdaging) ontwikkelen zij zich. Zich kunnen ontwikkelen is een belangrijke behoefte van kinderen.
- Sociale contacten zijn belangrijker dan het product van een activiteit. Kinderen verwerven in deze contacten spelenderwijs (zelf)kennis en (sociale) vaardigheden, die van invloed zijn op hun persoonlijkheidsontwikkeling.
- Jezelf thuis voelen is belangrijk om tot spel komen. In de BSO is zichtbaar welke kinderen daar hun plekje hebben gevonden. Foto's, knutselwerkjes en andere resultaten van de kinderen krijgen een mooi plekje aan de muur of op de presentatietafels.

- Zelf kunnen kiezen wat je wanneer, met wie gaat doen (binnen de grenzen van de BSO) en in het kader van het werken met opendeuren is belangrijk. Voor aanvang van ieder thema wordt met de kinderen besproken welke activiteiten ze, wanneer en met wie willen doen.
- Gewoon even niets doen mag ook. Kinderen hebben soms tijd nodig om alle nieuwe indrukken die ze op een dag opdoen te verwerken, of om op nieuwe ideeën te komen, daar bieden wij ook ruimte voor.

4.3. Het werken met opendeuren

Alle BSO locaties van SKOC werken volgens het opendeurenbeleid. Het werken met opendeuren is een vorm van methodisch werken. Dit houdt in dat de kinderen structureel de gelegenheid krijgen om buiten hun eigen groep de andere ruimtes te verkennen.

De volgende doelen zijn gesteld;

1. uitbreiding van speelruimte, spelaanbod en leefwereld
2. uitbreiding van onderlinge contacten tussen kinderen
3. profiteren van talenten van pedagogisch medewerkers
4. vertrouwde met de gehele BSO

Het is niet natuurlijk om kinderen de hele dag in één ruimte te laten spelen. Voor veel kinderen is één speelruimte, vooral als ze ouder worden beperkt. Meer exploratieruimte is goed voor de ontwikkeling van persoonlijke competenties van kinderen. Zij leren om zelfstandig ontdekkingen te doen en merken dat zij iets durven te ondernemen. Ze komen in aanraking met nieuwe materialen of activiteiten. Het gaat er om dat kinderen meer uiteenlopende ervaringen opdoen, waardoor ze hun leefwereld vergroten.

De deuren van de verschillende ruimtes worden opengesteld voor alle kinderen. In de verschillende lokalen worden de interesse gebied van kinderen vertegenwoordigd zijn. Zoals:

- knutsel, kook en bakruimte
- ontdek, constructie/bouw/lego hoek
- toneel, muziek, dans, fantasiespel

Kinderen krijgen de gelegenheid om kennis te maken met andere kinderen en andere pedagogisch medewerkers. Zij zien hoe andere kinderen spelen, leren om zelf contacten te leggen en ontwikkelen voorkeuren voor bepaalde speelgenootjes. Dit is een belangrijk onderdeel van het ontwikkelen van sociale competentie. Er is voor kinderen ook meer keuze in speelgenootjes dan in vaste groepen mogelijk is.

De kinderen worden uit school opgevangen en gaan in hun eigen ruimte eten en drinken. De vaste stamgroep wordt bepaald door de leeftijd van de kinderen zodat de pedagogische medewerk(st)er goed kan inspelen op elke leeftijdsfase. De aandacht en de mate van begeleiding kunnen hierop afgestemd worden. Na het eten en drinken kunnen de kinderen kiezen waar en met wie ze willen spelen en/of aan welke activiteit ze willen deelnemen. Ook is het mogelijk om in de verschillende ruimtes *vrij* te spelen. De pedagogisch medewerk(st)ers verspreiden zich over de verschillende ruimtes en begeleiden de kinderen waar nodig bij hun spel of activiteit.

Een team van pedagogisch medewerkers heeft verschillende talenten, culturele bagage en persoonlijkheden. Kinderen krijgen de gelegenheid te profiteren van de talenten van veel pedagogisch medewerkers. Ze leren toneel bij de één en sporten bij de ander. Kinderen leren om te gaan met diversiteit: mannen en vrouwen, verschillende kleding wijzen, verschillend taalgebruik, verschillende omgangsvormen.

Kinderen leren andere pedagogisch medewerksters en groepsruimtes kennen. Daardoor voelen zij zich er al vertrouwd en minder kwetsbaar voor het wegvallen van een vaste pedagogisch medewerkster of een overgang naar een volgende groep. De overstap wordt minder groot. Met het openstellen van de deuren wordt een gevoel van veiligheid en geborgenheid bij kinderen vergroot. Het bevordert dat de BSO een leefgemeenschap wordt waarin de pedagogisch medewerksters, de kinderen en de ouders elkaar kennen.

4.3.2. Het werken in thema's en het aanbod van activiteiten:

Een aanbod van uitsluitend vrij spel is te weinig uitdagend voor de meeste kinderen, vandaar dat wij dagelijks ook een georganiseerde activiteit aanbieden. Het is daarbij belangrijk een goede balans te vinden tussen vrij spel en de georganiseerde activiteiten.

Om op een leuke manier lijn aan te brengen in de aangeboden activiteiten, werken we door het jaar heen met verschillende thema's. Zo wordt de fantasie van de kinderen gestimuleerd om, het hele jaar door, leuke en afwisselende activiteiten te verzinnen. Dit alles onder begeleiding van de pedagogisch medewerksters. Deelname aan de activiteiten is vrijwillig, niet vrijblijvend. De kinderen worden uiteraard gestimuleerd om mee te doen aan de activiteiten. Meestal willen zij dit ook zelf, aangezien zijzelf meegeholpen hebben de activiteiten te verzinnen.

Gedurende de weken staan alle BSO groepen in het teken van een bepaald thema. De kinderen bepalen met de pedagogisch medewerkster welke activiteiten leuk zijn om te doen. Hier valt te denken aan; het lezen van een verhaal over het thema, een liedje zingen, een toneelstuk spelen. Of het maken van een knutselwerkje, of het doen van een spel voor binnen of buiten.

Op deze manier worden de kinderen geprikkeld om mee te denken en te doen, zodat zijzelf zoveel mogelijk zeggenschap hebben over de invulling van hun vrije tijd. Een dergelijk activiteit duurt gemiddeld een uur, soms maar een kwartier en bij uitzondering de hele middag. In ieder geval zorgt de leiding dat er genoeg tijd over blijft voor vrij spel!

Met wie de activiteit ondernomen wordt is wisselend. De ene dag doen de kinderen een activiteit met alle kinderen van hun groep, de andere dag kiest een kind ervoor om een activiteit alleen met zijn beste vriend(in) te ondernemen. Die vrijheid is er.

Verdere voorbereiding van de activiteit wordt door de pedagogisch medewerkster gedaan. Om de kinderen er nog meer bij te betrekken wordt er soms aan de kinderen gevraagd om specifieke spullen van huis mee te nemen om de activiteit goed te kunnen volbrengen. Zoals meenemen van een bepaald boek, film, foto's of kleding voor een toneelstukje. Ook zal de leiding met de kinderen een poster ophangen (of in de vakjes) waarop de belangrijkste activiteiten staan van de bepaalde thema-periode, zodat ook de ouders op de hoogte blijven van wat er aangeboden wordt.

Binnen de mogelijkheden van de BSO wordt ook aandacht besteed aan activiteiten op het gebied van sport en beweging, drama en muziek, natuur en techniek en handvaardigheid. Deze georganiseerde activiteiten worden verzorgd door de leiding van de BSO eventueel in samenwerking met de andere BSO locatie en/ of in samenwerking met instellingen die deskundig zijn in de specifieke activiteit.

4.3.3. Feesten en rituelen

Een aantal gebeurtenissen zoals verjaardagen, afscheid, feestdagen (Sinterklaas, Kerst en Pasen) verloopt bij de buitenschoolse opvang volgens een vast ritueel. Door hier op een bepaalde manier mee om te gaan, leren kinderen wat het betekent om bijvoorbeeld jarig te zijn. Aan vaste gewoontes kunnen kinderen zowel zekerheid als plezier ontleenen. Ook het hanteren van een vaste dagindeling valt te beschouwen als een ritueel.

4.3.4. Buiten spelen

Buiten spelen vormt een belangrijk aspect van de vrijetijdsbesteding in de BSO. De pedagogisch medewerkers streven naar een goed evenwicht tussen het binnen en buiten spelen van kinderen tijdens de BSO opvang.

4.3.5 De vakantie-activiteiten

In de vakanties worden veel activiteiten en uitstapjes georganiseerd. De vakantieactiviteiten en uitstapjes komen in overleg met de kinderen tot stand. Deelname aan activiteiten is in het algemeen niet verplicht. Als een kind niet mee wil, mag of kan, gaat de pedagogisch medewerkster na of er binnen de ander locatie een alternatief geboden kan worden.

Er zal in dat geval overleg plaats vinden met de ouder(s)/verzorger(s). Is het niet mogelijk een alternatief aan te bieden zijn er twee mogelijkheden namelijk;

- het kind verplichten om mee te gaan
- het kind kan die dag niet opgevangen worden door de BSO, de ouders vindt zelf een andere oplossing. In dat geval bieden we een ruildag aan.

Aangezien de pedagogisch medewerkers vragen aan de kinderen welke activiteiten ze leuk vinden en ze betrekken bij de invulling van vakantiedagen, levert dit geen grote problemen op.

4.3.6. Vriendjes en vriendinnetjes

Vriendjes horen bij de vrije tijd van de kinderen; ze zijn doorgaans welkom in de BSO. Het is ter beoordeling van de pedagogisch medewerkster of het op een bepaalde dag haalbaar is. In ieder geval moeten de BSO kind en het vriendje het allebei een leuk idee vinden. Tevens wordt er in overleg met de ouders gelegenheid gegeven tot het spelen bij vriendjes en het op straat spelen met vriendjes.

4.3.7. Huiswerk maken

De BSO biedt de mogelijkheid tot het maken van huiswerk. De pedagogisch medewerkster kan de kinderen meestal niet begeleiden bij het maken van huiswerk.

4.3.8. De dagindeling

Hoe verloopt een ochtend (vso) op de BSO?

De kinderen komen tussen 7.00 en 8.30 uur zelfstandig of worden gebracht naar de buitenschoolse opvang. De kinderen kunnen vrij spelen tot dat ze naar school worden gebracht of zelfstandig naar school gaan. Ook is het mogelijk om te ontbijten. De kinderen nemen zelf de boterham mee en de BSO verzorgt het drinken.

Hoe verloopt het 1ste deel van een naschoolse opvang (Lang) op de BSO?

Op woensdag en vrijdag worden de kinderen tussen de middag door de pedagogisch medewerkster opgehaald van school en wordt er gezamenlijk gegeten.

De kinderen kunnen vrij spelen of er wordt een binnen- en/of een buitenactiviteit georganiseerd. De kinderen kunnen hun verhaal doen. Tussen 14.45 en 15.15 uur kunnen de kinderen worden opgehaald of gaan zelfstandig naar huis. Het tweede deel van deze dag verloopt zoals beschreven staat bij de naschoolse kort.

Hoe verloopt een middag (naschoolse kort) op de BSO?

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkster van school opgehaald of ze komen zelfstandig naar de BSO. Er wat gedronken en fruit, koek of cracker gegeten. De kinderen kunnen vrij spelen of er wordt een binnen- en/of buiten activiteit georganiseerd. De kinderen kunnen hun verhaal doen. Voor 19.00 uur worden de kinderen opgehaald of ze gaan zelfstandig naar huis.

Hoe verloopt een vakantiedag op de BSO?

De kinderen komen zelfstandig naar de opvang of worden gebracht. Kinderen kunnen vrij spelen, hun verhaal doen. Om 9.30 uur wordt er wat gedronken met een stukje fruit. Voor en na de lunch (rond 12.00) hebben de kinderen de gelegenheid tot spelen.

Er worden in de vakantie ook regelmatig activiteiten of een uitje georganiseerd. Rond 15.30 uur wordt er wat gedronken en fruit, koek of cracker gegeten. Voor 19.00 uur worden de kinderen opgehaald of ze gaan zelfstandig naar huis.

4.3.9. Contacten met school

Op elke school is er een contactpersoon waarmee de pedagogisch medewerkers regelmatig contact onderhoudt betreffende o.a. aankomende vrije dagen van school, het gebruik maken van het schoolplein. De scholen zijn op de hoogte van welke kinderen door de pedagogisch medewerkers van de BSO worden gebracht en opgehaald.

De afspraak met de scholen is dat ze bijzonderheden, die zijn voorgevallen met een kind, aan de pedagogisch medewerkster van de BSO vertellen. De pedagogisch medewerkster zal deze informatie vervolgens aan de ouder(s) kenbaar maken bij het ophalen van het kind op de BSO.

4.4. Het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden

De ontwikkeling verloopt niet bij elke kind op dezelfde wijze. Ieder kind heeft een eigen tempo en kent bepaalde gebieden waarop het zich meer of minder ontwikkelt. Ieder kind heeft ook een groot potentieel aan mogelijkheden in zich. De situatie waarin het kind opgroeit en de mensen die het kind omringen spelen een belangrijke rol in de manier waarop die mogelijkheden worden gerealiseerd en in welk ritme dat dit gebeurt. De buitenschoolse opvang levert hieraan een belangrijke bijdrage

Binnen de buitenschoolse opvang worden situaties gecreëerd die er voor zorgen dat kinderen zich prettig voelen, voor zichzelf leren opkomen en stimulering krijgen om sociale vaardigheden en zelfstandigheid verder te ontwikkelen.

De situatie in de opvang is er op gericht om kinderen in een veilige en prettige omgeving de ochtend of middag te laten doorbrengen. Hierbij wordt zowel in groepsverband als individueel bewust aangesloten op de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt.

In de ontwikkeling van een kind zijn de volgende gebieden te onderscheiden:

- de lichamelijke ontwikkeling
- de sociaal-emotionele ontwikkeling
- de cognitieve ontwikkeling
- de creatieve ontwikkeling en
- de ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid

4.4.1. De lichamelijke ontwikkeling

In de leeftijd van 4 t/m 12 jaar maken kinderen een grote lichamelijke ontwikkeling door.

Veranderingen qua gestalte (lengte en gewicht) en qua motoriek. Gewrichten worden soepeler en spieren ontwikkelen zich verder. Een vierjarige kan bijvoorbeeld langer op één been staan dan een peuter. De fijne motoriek ontwikkelt zich: de kleuter kan zelf knopen dicht doen. Bij een vijfjarige is het evenwichtsgevoel goed ontwikkeld. Het kind wordt leniger. De fijne motoriek van een zesjarige is al zo ver ontwikkeld dat het al gedetailleerde tekeningen kan maken. Op 8 á 9 jarige leeftijd is de coördinatie tussen ogen en handen (kijken en toegrijpen) volledig ontwikkeld. Een schoolkind is in de regel erg beweeglijk. Het heeft in deze periode ook veel behoefte aan beweging; het rent, ravot en speelt als het ware onvermoeibaar. Binnen de buitenschoolse opvang is er een scala aan mogelijkheden om zowel de grove als de fijne motoriek te ontwikkelen. Een aantal voorbeelden voor buiten en binnen;

- De meeste kinderen vinden het erg leuk om hun energie kwijt te raken op een fietsje, skelter of een step. Buiten of in de gymzaal worden spelen georganiseerd, zoals tikkertje, balspelen, estafette vormen. We maken een parcours d.m.v. hoepels, matten en banken. Ze ontwikkelen hun grove motoriek.
- Kinderen kunnen tekenen, een kleurplaat inkleuren, knutselen, kleien en/of (raam)verven Ze ontwikkelen hun fijne motoriek en kunnen zich uiten via creativiteit.
- De oudere kinderen kunnen ook tafelvoetbal en/of tafeltennissen. De lichamelijke ontwikkeling als de sociale aspecten worden bevorderd.

4.4.2. De sociale competentie

Een belangrijk aspect van de sociale ontwikkeling is de ervaring hoe het is om samen te zijn met andere kinderen en volwassenen. Door het omgaan met leeftijdgenoten en pedagogisch medewerkers ervaart het kind de uitwerking van zijn gedrag op anderen. Het kind krijgt inzicht in zijn eigen gevoelens en leert ook andere reactiemogelijkheden. Groepsvorming is een belangrijk proces bij schoolgaande kinderen. Door het optrekken met vriendengroepen maakt het schoolkind zich steeds meer los van het gezin.

Vooral in de leeftijd van 9 en 10 jaar nemen andere milieus deels de (tot dan toe vrij centrale) rol van het gezin over. Andere milieus zijn dan vooral school, de vereniging en de vriendengroep. In deze leeftijd fase ontstaan vaak langdurige vriendschappen. Er bestaat binnen een groep een sterke neiging tot conformisme (het van elkaar overnemen van bepaalde gewoonten). Ook bestaat er een sterke mate van pressie. Een kind moet bijvoorbeeld wel mee doen met de groep, je moet meelachen met schuine moppen, of je wilt of niet, je moet het pesten van je leerkracht wel mee doen, anders kiezen ze jou misschien uit als mikpunt. De pedagogisch medewerkster in de opvang heeft oog voor deze groepsprocessen en zal dit proces nauwlettend volgen en op adequate wijze sturing aangeven.

De groep zelf brengt een extra dimensie in het aanleren en vergroten van de sociale vaardigheden. Kinderen komen met zowel jongere als oudere kinderen in aanraking. Ze leren daarmee aspecten als rekening houden met elkaar, elkaar helpen, luisteren naar elkaar, opkomen voor jezelf. Bijvoorbeeld;

- de pedagogisch medewerkster zal elk kind gedag zeggen, het kind leert daar door de vaardigheid van "het groeten" bij binnenkomst en bij weggaan gedag te zeggen
- aan tafel wordt er met het starten van eten gewacht. Gezamenlijk wordt er gegeten.
- kringspelletjes, bijv. kat en muis, wie houdt er ook van.....? ze ervaren hoe leuk het is iets met de hele groep te ondernemen. Daarbij leren ze de anderen maar ook zichzelf kennen (persoonlijke ontwikkeling)

4.4.3. De emotionele ontwikkeling

Het waarnemen en het serieus nemen van gevoelens van de kinderen is belangrijk. Kleuters zijn gevoelig voor stemmingen, ze beleven de werkelijkheid i.p.v. dat ze kijken hoe de werkelijkheid er echt uit ziet (ze kunnen een boom zijn, verhoudingen in tekening kloppen niet) Naarmate ze ouder worden zien ze steeds beter verschil tussen fantasie en werkelijkheid. Oudere kinderen overwinnen al zelf hun angsten. Ze leren incasseren, tegen hun verlies kunnen. De pedagogisch medewerkster is zich bewust van deze ontwikkelingen.

De pedagogisch medewerkster helpt de kinderen hun gevoelens van bijvoorbeeld blijdschap, woede, verdriet en angst te verwoorden. Zo leert het kind zijn eigen gevoelens en dat van anderen te herkennen, te verwoorden en hiermee om te gaan.

Soms is het nodig dat een pedagogisch medewerkster aangeeft dat een bepaald gedrag niet acceptabel is, echter, de pedagogisch medewerkster moet daarbij altijd de gevoelens van het kind accepteren.

De pedagogisch medewerkster stelt zich betrokken en beschikbaar op voor de kinderen. Zichtbaar maakt ze tijd om naar kinderen te luisteren en met ze mee te leven.

De jongere kinderen uiten veel van hun gevoelens door spel. De leiding speelt hierop in en stimuleert dit door bijvoorbeeld fantasie- en rollenspelen. Bij de buitenschoolse opvang is hiervoor materiaal aanwezig zoals poppen, lego/duplo en verkleedkleden.

Het vergroten van hun zelfvertrouwen

Het vergroten van het zelfvertrouwen van een kind gebeurt door te benadrukken wat een kind goed kan. Het kind wordt positief bevestigd in zijn kunnen, zoals “dat heb je goed gedaan”.

Daarnaast worden er opmerkingen gemaakt waarbij het kind bevestigd wordt in zijn persoonlijkheid. Dus bijvoorbeeld “leuk dat je er bent”.

De pedagogisch medewerkster benadert het kind op een positieve manier en kinderen worden ondersteund bij het aangaan van nieuwe uitdagingen.

4.4.4. De cognitieve ontwikkeling

Waarnemen

In de kleuterjaren wordt het waarnemen van het kind scherper. De kleuter gaat steeds meer details, vormen en constructies onderscheiden. Om het waarnemen (zien- horen- ruiken – proeven – tasten) te kunnen oefenen heeft de kleuter materialen nodig. Waarnemen en beleven zijn voor de kleuter nauw met elkaar verbonden. Anders gezegd. Wat de kleuter ziet roept gevoelens op en die gevoelens hebben invloed op waarnemen. Een zesjarige wordt in toenemende mate nuchter en realistisch. Het waarnemen is kritischer. Het ontleedt de dingen graag: hoe zit dat in elkaar, uit welke onderdelen bestaat het?

Een voorbeeld: met een visnet en emmer gaan we naar de sloot en zien, ruiken en voelen we wat er in de sloot leeft als we de inhoud van de visnet/emmer bekijken.

Voorstellen

De kleuterfase is een leeftijdsfase waarin de kinderlijke fantasie zich ten volle uitleeft. Het kind wordt realistischer en de werkelijkheid wordt duidelijk gescheiden van de fantasie. Een goed ontwikkeld voorstellingsvermogen is een onmisbare voorwaarde voor het denken van een kind. Daarom zijn allerlei audiovisuele hulpmiddelen van belang. Het helpt kinderen bij het vormen van de juiste voorstellingen. Het allerbeste is de werkelijkheid zelf. Daarom is het van belang zo veel mogelijk dingen te gaan bekijken, zoals naar de kinderboerderij, naar een museum naar de bibliotheek gaan, in plaats van er alleen over te praten.

Taal en denken

Om goed te kunnen denken kunnen we niet buiten, een bepaalde mate van intelligentie, logische redenering (gegevens waarover we beschikken op de juiste manier combineren) en de taal.

Taal is een middel om begrippen te vormen en die begrippen onder woorden te brengen. Een kind zal begrip en inzicht verwerven door de informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren in nieuwe situaties. Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden. Taal is een belangrijk middel om inzicht te krijgen in de omringende wereld. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp.

De pedagogisch medewerkster speelt hierin een actieve rol door veel tegen het kind te praten, er wordt zoveel mogelijk op elke taaluitdrukking van het kind gereageerd. Ter stimulering van de taalontwikkeling organiseert de pedagogisch medewerkster verschillende activiteiten, zoals zang en spelletjes met taal en groepsgesprekken over een bepaald thema tijdens het drinken. Met regelmaat leest de pedagogisch medewerkster voor, de kinderen breiden hun woordenschat uit en horen hoe zinnen grammaticaal gezien in elkaar zitten. Ook (bord) spelletjes zoals Memory of Stratego(junior) wordt er gespeeld.

4.4.5. De creatieve ontwikkeling

De pedagogisch medewerkster stimuleert de creatieve ontwikkeling door het aanbieden van allerlei soorten materialen (water, zand, verf, klei, verkleedkleden) en activiteiten (muziek, dans en drama). Voor het kleine kind is het omgaan met materialen een onderzoekende bezigheid. Het leert er de mogelijkheden en de eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is. Creatief zijn kan op vele manieren, bijvoorbeeld door te vertellen en door fantasie-constructie spelen. Het is belangrijk dat kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk de ruimte krijgen voor hun eigen inbreng.

4.4.6. De ontwikkeling van de identiteit

Geleidelijk wordt het kind zich er van bewust dat het een persoon is, die verschillend is van ieder ander. Door het kind positief te benaderen bevordert de pedagogisch medewerkster het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De pedagogisch medewerkster waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit.

Zo maakte de kleuter nog de persoonlijkheidskenmerken van anderen zich eigen. Hij doet ze niet alleen na, maar hij vereenzelvigd zich met die volwassenen. We spreken van identificatie van vooral de eigen ouders als voorbeelden. Naar mate het kind ouder wordt kiest het meer voor andere ideaalbeelden. Bijvoorbeeld, een oudere zus, leerkracht, pedagogisch medewerkster op de groep. Het kind wil zich identificeren. Dit betekent voor in de opvang dat de pedagogisch medewerkster een gunstig voorbeeld geven en zich ervan bewust zijn dat het kind zich met hen kan identificeren. En belangrijk is dat de persoon niet te kritisch is, of te zware eisen stellen aan het kind, want dan mislukt de identificatie. Het kind krijgt dan namelijk het gevoel "het toch nooit goed te doen". De persoonlijkheidsontwikkeling wordt gestimuleerd door het spelen van een rollenspel/toneelstuk gestructureerd door de pedagogisch medewerkster of via improvisatie (fantasie).

Voorbeeld: als jonge kinderen geschminkt zijn, gaan ze vaak in een rollenspel spelen. De keuze voor hun rol vertelt iets over henzelf en hun belevingswereld, ze kunnen in het fantasiespel hun ervaringen verwerken of iets beleven wat eigenlijk niet kan. Oudere kinderen vinden schminken vaak ook leuk, maar dan meer om elkaar "mooi" (make-up) te maken of voor de grap. De sociale ontwikkeling staat dan centraal.

4.4.7. De zelfredzaamheid

Kinderen worden uitgedaagd om eerst zelf te proberen iets op te lossen. Dit kan zowel het uitproberen van een nieuwe vaardigheid als het oplossen van een ruzie zijn. De pedagogisch

medewerkster speelt hierbij een ondersteunende rol, door kinderen aan te moedigen om iets te proberen of handreikingen te geven om een conflict op te lossen. De minst weerbaren worden mogelijkheden aangereikt om met meer kans op succes hun behoeften en wensen kenbaar te maken. Op deze manier heeft een conflict ook aspecten van een leerproces. De pedagogisch medewerkster leert de kinderen rekening met elkaar te houden door voor te doen hoe ze via overleg tot overeenstemming kunnen komen. Kinderen kunnen leren voor zichzelf op te komen en daarnaast rekening te houden met elkaar.

We werken toe naar zelfstandigheid en gebruiken daarvoor voorbeelden uit het dagelijkse leven. Zoals het opruimen van je bord na het eten, het opruimen van speelgoed nadat het kind klaar is met spelen, of voordat het kind wordt opgehaald zal het zijn speelgoed opruimen. Ook in de inrichting van de ruimte is er rekening gehouden met het bevorderen van de zelfredzaamheid. Het meeste speelgoed en knutselmateriaal staan op kindhoogte in open doorzichtige kasten. Hierdoor kunnen de kinderen veel dingen zelfstandig ondernemen.

We stimuleren de kinderen ook hun eigen niveau verantwoordelijkheid te dragen.

Verantwoordelijkheden nemen voor je gedrag richting jezelf, anderen en je omgeving.

De jongere kinderen mogen "helpende handjes" zijn, ze mogen meehelpen ligakoeken uitdelen, de tafel af te ruimen etc. Zo dragen ze bij aan het netjes houden van de groep en voelen ze zich "groot". Met name de oudere kinderen betrekken we bij het opstellen van groepsregels en andere klusjes/taken, zoals planten water geven, de vloer vegen, het inrichten van de presentatietafel, raamtekening maken. Ze voelen zich dan serieus genomen. Door ze erbij te betrekken zijn ze gemotiveerd om de verantwoordelijkheid voor de regels en klussen/taken na te komen. Dit wederzijds vertrouwen schept een prettige sfeer, waardoor het prettig is en blijft om naar de bso te gaan.

De BSO beperkt zich niet alleen tot opvang in het gebouw en op de speelplaats. De buurt maakt een wezenlijk onderdeel uit van de BSO. Ouder wordende kinderen krijgen steeds meer behoefte om zelfstandig dingen te ondernemen. Het doen van buiten activiteiten en het zich op straat begeven, het verkennen van de wereld buiten de BSO hoort bij de visie van het team.

De BSO staat positief tegenover het geven van mogelijkheden aan kinderen tot verkeersdeelname en stimuleert dit indien een kind aan nieuwe uitdagingen toe is. Het ene kind is het andere niet, de ene omgeving is de andere niet. In principe kunnen BSO kinderen vanaf ongeveer acht jaar steeds zelfstandiger aan het verkeer deelnemen.

In het *zelfstandigheidformulier* dat, jaarlijks, door ouders wordt ingevuld wordt er onder meer de toestemming gevraagd van ouders over het mogen doen van verschillende uitstapjes. De leeftijd van het kind en de mate van zelfredzaamheid en zelfstandigheid wordt individueel bekeken. De gegevens op het formulier wordt jaarlijks zo nodig bijgesteld. Ouders en/of pedagogisch medewerkster kunnen initiatief nemen om de gegevens te wijzigen.

Het leren zelf keuzes te maken

Door kinderen zelf te laten kiezen hoe zij hun tijd besteden in de BSO, worden zij geprikkeld zelfstandig initiatieven te nemen. Kinderen die veel eenzijdige keuzes maken, of moeite hebben om zelf initiatief te nemen worden daarin begeleid en gestimuleerd door de pedagogisch medewerkster. Door het aanbieden van gevarieerd spel en door de variatie in de groepsruimte doen kinderen nieuwe ervaringen op.

4.4.8 Speelgoedbeleid

De BSO hanteert een speelgoed beleid, we vinden daarbij belangrijk dat;

- de kinderen alle kansen krijgen zich evenwichtig en breed te ontwikkelen en te ontdekken waar hun interesses liggen. We letten bij het bieden van speelgoed op:
  - de juiste hoeveelheid speelgoed
  - aangepast aan het ontwikkelingsniveau
  - voldoende variatie (ook door regelmatig wisselen)
- alle ontwikkelingsgebieden zijn zichtbaar in de ruimte en het assortiment aan speelgoed en andere materialen sluiten daarbij aan. Een paar voorbeelden:
  - om de fijne motoriek te ontwikkelen is het van belang voldoende constructiemateriaal, lego en knutselmateriaal te hebben, voor de grove motoriek is belangrijk voldoende bewegingspellen en spelmaterialen, zoals het spel twister, hinkspel te hebben
  - voor de cognitieve ontwikkeling (het denken), is een bouwhoek, er zijn puzzels en worden knutselactiviteiten als vouwen aangeboden, daarmee stimuleer je hun ruimtelijk inzicht. Voor de taalontwikkeling zijn er diverse prentenboeken, leesboeken en het laten horen/zingen van diverse liedjes
  - Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, zoals het ontwikkelen van de fantasie zijn er verkleedkleden en andere attributen, zoals koffer, hoeden, schoenen. Ook is er een auto-mat en zijn er diverse auto's en een garage.
- de pedagogisch medewerkster is tijdens de begeleiding van de kinderen alert op:
  - het hebben van voldoende aandacht voor het doen en laten van de kinderen
  - de kinderen worden ook ruimte geven, in overleg met ouders, om buiten de BSO te spelen (op een ander plein, naar muziekles, sporten) zodat ze ook een sociaal netwerk buiten de BSO op kunnen bouwen/in stand kunnen houden en ervaringen buiten de wereld van de BSO opdoen.
  - het aanbieden van activiteiten door middel van thema's en voldoende keuzevrijheid bieden aan de kinderen
- kinderen worden betrokken in de aanschaf van speelgoed/ materialen en de inrichting van de ruimte
- kinderen mogen, na overleg met de pedagogisch medewerkster, zelf speelgoed meenemen van huis
- voor het spelen met de spelcomputer zijn er per groep duidelijke afspraken over hoe lang een kind deze activiteit mag doen. Op dit moment is de afspraak 15 minuten per kind.
- in vakanties wordt als activiteit een film gedraaid op de tv of op een groot scherm. Voor het bepalen van de keuze van een film wordt de advisering van "Kijkwijzer Nederland" gevolgd.

4.5. Mede opvoeden

De pedagogisch medewerkers dragen medeverantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van de kinderen in de buitenschoolse opvang. Dit komt onder andere tot uiting in de volgende aspecten

4.5.1. Overbrengen van waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving.

Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is respect hebben voor elkaar. De norm is bijvoorbeeld dat verbaal of fysiek geweld niet wordt toegestaan.

4.5.2. Uitwisselen van waarden en normen

Een kind wordt gevormd door de omgang met volwassenen en met andere kinderen. De omgang tussen volwassenen en kinderen heeft in de opvang een andere dimensie dan thuis. De pedagogisch medewerkster is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken. De pedagogisch medewerkster onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep. Daarnaast is er de omgang van de pedagogisch medewerkster met de groep als geheel. Op beide niveaus is sprake van een voortdurende uitwisseling van waarden en normen in communicatie en interactie. In een groep kinderen is er sprake van een continu proces. Dit vindt voor een gedeelte bewust en onbewust plaats. Tussen de kinderen onderling speelt voortdurend wat hoort en niet hoort. Door middel van taal vindt er onderling een (gedeeltelijk) bewuste uitwisseling plaats van waarden en normen. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie. Hier wordt zo zorgvuldig mogelijk mee omgegaan.

4.5.3. Signaleren van problemen

De pedagogisch medewerkster is alert op ontwikkelings- en/of gedragsproblemen. Wanneer de pedagogisch medewerkster vermoedt dat er iets aan de hand is, wordt eerst extra op het kind gelet om goed zicht te krijgen op het probleem. Hierin betrekken zij ook de coördinator. Als er inderdaad iets aan de hand lijkt te zijn wordt dit vervolgens met de ouder(s) besproken. In eerste instantie zal een gesprek met ouder(s) verkennend zijn, waarbij de pedagogisch medewerkster haar bezorgdheid aangeeft. Hierbij worden tevens de ervaringen van de ouder(s) met het gedrag van het kind besproken. Ziet de ouder(s) het gedrag van het kind thuis ook? Hoe kijken ouder(s) er tegenaan? Afhankelijk van de leeftijd van het kind en de aard van het probleem wordt het kind betrokken bij het zoeken naar oplossingen van dit probleem.

Wanneer de pedagogisch medewerkster, de coördinator en de ouder(s) het ongewenste gedrag c.q. problemen met de ontwikkeling als een serieus probleem beschouwen, wordt een plan van aanpak besproken. Het is mogelijk dat er aan ouders wordt geadviseerd om hulpverlening van een externe deskundige in te schakelen.

Het kan voorkomen dat, ondanks een plan van aanpak, de hulpverlening van een externe deskundige, het gedrag of handicap van een kind niet hanteerbaar is in de groep. Het is dan de verantwoordelijkheid van de coördinator, pedagogisch medewerkers en de ouder(s) om dit te bespreken en naar een passende oplossing te zoeken.

In het belang van het kind en/ of het groepsgebeuren kan het uiteindelijk nodig zijn om de opvang te beëindigen. Dit laatste wordt dan ter beoordeling voorgelegd aan het managementteam.

4.5.4. Regels en grenzen stellen

Per BSO worden de regels in samenspraak met de kinderen afgesproken. Dit is een dynamisch proces en zal regelmatig met de kinderen worden doorgenomen en waar nodig worden aangepast. Het is gezond dat kinderen hun grenzen willen verkennen. Het is de taak van de pedagogisch medewerkster de grenzen duidelijk aan te geven en regels toe te passen.

Regels en grenzen worden gehanteerd om de sfeer en de leefbaarheid in de groep positief te beïnvloeden en bevinden zich op het vlak van hygiëne, sociale omgang en zelfredzaamheid waarbij ook de leeftijd van belang is.

Ze worden spelenderwijs toegepast en iedere situatie vraagt om een eigen aanpak. Als een kind de afgesproken grens overschrijdt, is het nodig dat de pedagogisch medewerkster hierop reageert.

De pedagogisch medewerkster maakt dan een bewuste afweging om het ongewenste gedrag te negeren, het positieve gedrag te belonen, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren. Het gedrag van een kind dat op een negatieve manier aandacht vraagt zal bijvoorbeeld eerder worden genegeerd. Als een kind niet luistert, kan de pedagogisch medewerkster er voor kiezen de stem te verheffen en op die wijze gericht de aandacht van het kind te vragen.

Het gedrag wordt gecorrigeerd op een manier die binnen de belevingswereld van het kind past en die niet het zelfvertrouwen van het kind schaadt. Als de pedagogisch medewerkster er voor kiest te corrigeren, kan er een sanctie volgen, er wordt niet geslagen of een tik geven. Een sanctie kan bijvoorbeeld zijn dat een kind enige tijd op de bank moet gaan zitten of op de gang moet staan. De pedagogisch medewerkster geeft eerst twee waarschuwingen en bij de derde volgt de sanctie. De pedagogisch medewerkster benoemt de waarschuwingen helder en duidelijk. Bij het corrigeren van het gedrag wordt de reden uitgelegd. Uitleg is belangrijk om te zorgen dat het kind begrijpt waarom het gedrag ongewenst is. Ook worden de kinderen gestimuleerd als er iets of niet begrepen wordt het te zeggen. De pedagogisch medewerkster geeft hierin het voorbeeld. Door het kind aan te spreken op zijn/haar gedrag, leert het de consequenties van zijn/haar gedrag kennen.

De BSO kent een aantal gezamenlijke regels en per groep zijn er groepsregels opgesteld die specifiek zijn voor die groep. Hieronder staan een paar voorbeelden van gezamenlijke regels:

- ruzies praten we uit
- na twee waarschuwingen ga je zitten nadenken over je gedrag, dan praten we het uit
- als je weggaat (naar buiten, naar de wc, naar boven) kom je dit even zeggen
- rennen doen we buiten
- handen wassen na toiletgebruik

4.6. Voor jong en ouder, voor jongens en meisjes

4.6.1 Vaste (basis)groepen

Ieder kind heeft een vaste basisgroep wanneer zij de opvang bezoeken. Bij grote leeftijdsverschillen binnen één basisgroep, zal de groep tijdens het eet- en drink moment opgesplitst worden in subgroepen. Op deze manier kan er beter ingespeeld worden op de specifieke leeftijdsbehoeften en mogelijkheden van de kinderen. Hierbij kan gedacht worden aan wel of niet zelf eten klaarmaken/pakken en drinken inschenken. Behoeftte aan verhaaltjes voorlezen of liedjes zingen voor de jongste kinderen.

Na het eet- en drinkmoment mogen kinderen kiezen waar ze gaan spelen of aan welke activiteit ze mee gaan doen (opendeurenbeleid). Hierbij wordt er voor de jongste kinderen wel rekening gehouden met de behoefte aan veiligheid en geborgenheid.

De aanpak en mogelijkheden voor de oudste kinderen zijn ook aangepast op hun specifieke behoeften. Deze biedt voor de kinderen meer vrijheid, zelfstandigheid, keuzemogelijkheden, verantwoordelijkheden en meer uitdaging. De kinderen maken zelf een programma van activiteiten en/of uitstapjes. Ze denken en beslissen mee in o.a. de aanschaf van speelmateriaal en de inrichting van de ruimte. Gezien de toekomstige activiteiten en het zelfstandig en/of met de groep bewegen, ook buiten het BSO terreinen, is het van belang dat ouder(s)/verzorger(s) hiermee instemmen door ondertekening van de toestemmingsformulieren. Doel is het vergroten van de zelfstandigheid van de kinderen, het leren omgaan met vrijheden en verantwoordelijkheid. Ook het bieden van ruimte is een belangrijk doel.

Werkwijze, vanuit school naar de BSO

Kinderen worden op school op een vaste plaats verzamelt door een pedagogisch medewerkster.

Kinderen die zelfstandig naar de BSO mogen lopen/fietsen, melden zich bij de pm-er en mogen dan

zelf op weg. De overige kinderen gaan lopend met de pm-ers mee naar de BSO. Hierbij wordt er met de oudste kinderen geoefend met de zelfstandigheid in het verkeer zodat ze uiteindelijk ook zelfstandig naar de BSO mogen/kunnen.

Bij binnenkomst bij de BSO gaan de kinderen naar hun stamgroep. Kinderen eten samen fruit, een koek en drinken wat. Ondertussen wordt er gepraat over de schooldag, etc. Daarna is het de keuze van de kinderen wat ze willen. Vrij spelen, alleen of met andere, in het eigen ruimte of elders, binnen of buiten, meedoen aan één van de gegeven activiteiten.

De kinderen kunnen zelf bepalen om aan een activiteit deel te nemen. Mocht het qua groepsruimte of groepsgrootte beter zijn dat er een andere keuze wordt gemaakt zal de pedagogisch medewerkster dit met de kinderen bespreken en samen wordt er een alternatief bedacht. Van belang is dat de pedagogisch medewerkster daarin de regie houdt.

Voorbeeld: Het kan zijn dat een kind niet mee doet met de activiteit, maar wel in dezelfde groepsruimte met iets anders speelt.

4.6.2 Wennen bij de BSO

Ieder kind wat geplaatst gaat worden binnen de BSO wordt de mogelijkheid geboden om 2 middagen te wennen bij de BSO. Dit is indien de ouder en het kind dit wenst. Ook kinderen die doorstromen vanuit het kinderdagverblijf naar de BSO krijgen de mogelijkheid om onder opvangtijd te gaan wennen bij de BSO. Wij vragen de ouders om hun kinderen hierop voor te bereiden, zodat het kind weet wat er gaat gebeuren. De pm-er neemt het kind mee en vertelt wat de mogelijkheden zijn binnen de BSO. Het kind kiest zelf zijn activiteit waar hij aan deel wil nemen. Wanneer een kind het nog erg spannend vindt zal de pm-er het kind hierin begeleiden.

4.6.3. Groepsindeling tijdens de vakantieopvang

Het uitgangspunt is dat ook tijdens de vakantieopvang gewerkt wordt met de bovenstaande groepsindeling. Bij minder kinderen zullen groepen gemengd worden. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat de kinderen van één locatie op één groep worden opgevangen. Ook zal er op dagen dat er zeer weinig kinderen zijn aangemeld, de kinderen van de drie verschillende locaties in één groep opgevangen worden.

Als de groepen worden samengevoegd, wordt er in de planning van de medewerkers zoveel mogelijk rekening gehouden dat er vaste krachten van de verschillende locaties op de groep staan. Dit geeft kinderen en ouders een vertrouwd gezicht. Met de ouders van nieuwe kinderen wordt voor de samenvoeging voorgelegd of de samenvoeging voor het kind problemen zal opleveren. Er zal dan met ouders naar een passende oplossing worden gezocht.

In vakanties wordt extra aandacht gegeven aan die kinderen die nieuw zijn en moeten wennen aan de ruimte of locatie.

De ervaring leert dat het veelal goed verloopt aangezien er ook vriendjes en vriendinnetjes van het kind aanwezig zijn. Bij een nieuw kind dat ook gebruik maakt van de reguliere opvang op woensdag en vrijdag opvang zal tijdens het intakegesprek over het wennen besproken worden of een extra wendag ook op deze dagen van belang is.

4.6.4. Individuele aandacht

Naast het leeftijdsverschil is natuurlijk elk kind verschillend en is de rol van de leiding afgestemd op de behoefte van het individuele kind. Kinderen willen aandacht en gezien worden. De pedagogisch medewerkster geeft alle kinderen aandacht, door te luisteren naar verhalen en daarvoor de tijd te nemen. Het streven is om met elk kind een gesprekje te houden als het op de BSO aankomt of uit school komt. Ze ondersteunen kinderen die het op een of andere manier moeilijk hebben. Indien nodig wordt er met ouders gesproken, zodat er gezamenlijkheid ontstaat in de probleemsignalering en oplossen daarvan.

4.6.5. Verschillen

Bij de buitenschoolse opvang zijn kinderen van alle gezindten welkom. Aan speciale gebeurtenissen die aan een bepaalde levensovertuiging verbonden zijn, kan op gepaste wijze aandacht worden geschonken in de groep. Voor zover mogelijk wordt aan de kinderen uitgelegd welke betekenis de speciale gebeurtenis binnen de betreffende levensovertuiging heeft.

Verschillen in de sociale of culturele achtergrond komen soms tot uitdrukking in kleding en taalgebruik.

Bij de buitenschoolse opvang wordt elk kind met evenveel zorg omringd. Het is belangrijk om kinderen geen typisch vrouwen- of mannenrol op te leggen. In de opvang is er zowel "jongens" als "meisjes" speelgoed aanwezig. De keuzevrijheid en de eigenheid van het kind staat centraal bij de keuze voor het een of het andere speelgoed.

4.6.6. Vooroordelen

Juist omdat kinderen van nature nieuwe dingen open tegemoet zullen treden, wordt actief geprobeerd te voorkomen dat er vooroordelen ontstaan. De pedagogisch medewerkster probeert steeds te reageren op de kinderen zodra ze merkt dat in een spel of in gesprek vooroordelen naar voren komen. Ook is zij actief in het aanbieden van rol doorbrekend speelgoed of het voorlezen of zingen van verhalen en liedjes die de kinderen duidelijk laten zien dat er keuzes zijn buiten de "gangbare" paden. Zij zijn erop attent dat zij op geen enkele wijze negatieve meningen laten horen over bepaalde groepen in onze samenleving. De pedagogisch medewerkster is ook actief in het praten over verschillende groeperingen, met de bedoeling dat de kinderen meer weten en daardoor minder snel geneigd zijn iets "gek" en daardoor minder waard te vinden.

4.6.7. Pesten

Wij zijn ons bewust van het feit dat kinderen te maken kunnen krijgen met pesten. Door een omgeving te scheppen waarin ieder kind zich thuis voelt en er begeleiding aanwezig is, proberen wij dit in de hand te houden. Dit proberen we door bijvoorbeeld wanneer er problemen zijn tussen de kinderen hen hun verhaal te laten doen en actief te luisteren om vervolgens samen met de kinderen tot een oplossing te komen. We bespreken ook met de kinderen wat eventuele gevolgen van pesten voor een kind kan zijn.

Wanneer de pedagogisch medewerkster een vermoeden heeft van pesten binnen de BSO grijpen we in. Bij aanhoudende pesterijen lichten we de ouder(s) van de desbetreffende kinderen in. Ook zijn kinderen ervan op de hoogte dat wij niet op deze manier met elkaar omgaan, en pesten niet getolereerd wordt.

4.6.8. Omgang met nieuwe kinderen

Nieuwe kinderen krijgen een wensperiode die in overleg met ouders wordt afgesproken. (zie ook 4.6.2) Om kinderen zich prettig te laten voelen worden nieuwe kinderen spelenderwijs wegwijs gemaakt in de BSO. Regels in de groep worden verteld als een situatie zich voordoet, zodat kinderen ook begrijpen waarom er bepaalde afspraken zijn.

Een pedagogisch medewerkster binnen die locatie zal zich in het begin extra bezig houden met het nieuwe kind. Deze medewerker zorgt ervoor dat kinderen kennismaken met de andere kinderen en met de mogelijkheden van de BSO.

4.7. Geschoolde leiding

De kennis en vaardigheden van de pedagogisch medewerkers bepalen in grote mate de kwaliteit van de geboden opvang. De pedagogisch medewerkster heeft minimaal een relevante opleiding op MBO niveau afgerond. Zij werken volgens het pedagogische beleidsplan en een beschikken over een juiste beroepshouding. Ze dragen de verantwoordelijkheid en zorg voor de dagelijkse opvang en verzorging van de kinderen. Ze zijn in staat contact op te bouwen met ouders en kunnen zowel zelfstandig als in teamverband werken binnen de BSO. Ze zijn op de hoogte en in staat te handelen volgens de verschillende richtlijnen en protocollen die binnen SKOC aanwezig zijn. Er zijn op iedere locatie pedagogisch medewerkers in het bezit van een EHBO diploma of hebben een cursus voor bedrijfshulpverlening gedaan.

Vanuit SKOC wordt er naar gestreefd om zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers op de groepen te laten werken waardoor kinderen zich beter kunnen hechten aan vertrouwde gezichten. Wel vinden wij het van belang dat de pedagogisch medewerkers in staat zijn om meerdere locaties te werken waardoor, vooral, de kinderen vertrouwd zijn met alle pedagogisch medewerkers van de BSO.

Bij afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vaste invalkrachten. De pedagogisch medewerkers van de BSO locaties vormen één team en werken onder de eindverantwoordelijkheid van een locatiemanager.

Stagiaires

SKOC wil participeren in het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars. SKOC wil invloed uit kunnen oefenen op de kwaliteit van het leertraject van pedagogisch medewerkers en haar eigen visie op professioneel en pedagogisch handelen benadrukken. SKOC wil door de begeleiding aan leerlingen zorgen dat ook vernieuwingen vanuit de opleidingen binnen SKOC terecht komen.

SKOC vindt het van belang dat de begeleiding van leerlingen plaats vindt a.h.v. gestelde doelen. SKOC stelt zichzelf ten doel er op toe te zien dat er effectief wordt gewerkt aan goed opgeleid en gemotiveerd personeel.

SKOC streeft met het bieden van beroepsvorming plaatsen (bmv-plaatsen) de volgende doelen na:

- door opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars het personeelsaanbod op peil te houden;
- toekomstige beroepsbeoefenaars de mogelijkheid te geven tot intreden binnen deze organisatie;
- het waarborgen van kwaliteit en kwantiteit van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- het leveren van een bijdrage aan een positief beeld van de kinderopvang
- het vergroten van haar bereikbaarheid en bekendheid bij toekomstige beroepsbeoefenaars.

SKOC wil haar leerlingen een leerrijke en uitdagende leeromgeving bieden waar zij bewust en doelgericht kunnen leren. Zij vindt het van belang dat het doelgericht leren volgens een van te voren vastgestelde methode gebeurt waarbij de opleiding en SKOC dezelfde doelen nastreven en nauw met elkaar samenwerken.

SKOC vindt dat een leerling pas goed in staat is te leren als de groep waar zij werkt een omgeving biedt waar de leerling in staat wordt gesteld om te mogen leren. SKOC biedt leerlingen de mogelijkheid om kennis te maken, te ontdekken om zo te ervaren wat het werken binnen de kinderopvang inhoudt. De leerling wordt instaat gesteld te oefenen, fouten te maken en zal op een positieve wijze ondersteuning krijgen waarbij reflectie op eigen handelen een belangrijk onderdeel vormt.

De begeleiding

De werkbegeleider heeft minimaal 1 jaar relevante werkervaring in de functie van pedagogisch medewerker of vergelijkbaar en is werkzaam op de groep waar de leerling stage loopt. SKOC vindt dat elke pm-er ook in staat zou moeten zijn de taak van werkbegeleider op zich te nemen een leerling te begeleiden. Er kan in de keuze van koppeling van een leerling aan een werkbegeleider een verschil gemaakt worden in niveau van leerling, de vorm van het leertraject en/of de begeleidingsstijl van de werkbegeleider. De werkbegeleider is het eerste aanspreekpunt voor de leerling en zal hem/haar ondersteunen en gedurende het leertraject steeds meer verantwoordelijkheid geven.

De praktijkopleider binnen SKOC heeft de opleiding van praktijkopleider gevolgd. De praktijkopleider heeft minimaal 2 jaar relevante werkervaring in de functie van pedagogisch medewerker. De praktijkopleider plaatst de leerlingen en koppelt ze aan de werkbegeleider (evt. in overleg met de locatiemanager). Zij bewaakt de voortgang van het leerproces van alle leerlingen en onderhoudt contacten met de opleidingen. De praktijkopleider volgt samen met de werkbegeleider het leerproces van de leerling en wordt hierover geïnformeerd door de werkbegeleiders. De praktijkopleider is werkzaam voor de totale organisatie en valt onder de verantwoordelijkheid van de locatiemanager.

Er wordt van de leerling verwacht dat zij in een eerste kennismaking met de praktijkopleider kan motiveren welke leerdoelen zij heeft. De leerling zal gedurende het leertraject een beeld krijgen van het beroep van pedagogisch medewerker en wordt er verwacht dat zij haar doelen hierop bijstelt. Daarnaast verwacht SKOC dat de leerling zich houdt aan de gemaakte afspraken, de geldende regels binnen de organisatie, open staat voor feedback en laat zien te willen leren en werken aan haar leerdoelen en opdrachten.

De werkzaamheden van een stagiaire bestaat uit de volgende onderdelen:

Taken leerling PW3 (pedagogisch medewerker kinderopvang)

Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling

- Inventariseert behoeften en wensen van het kind
- Bereidt de uitvoering van activiteiten voor
- Richt ruimten in ter voorbereiding op activiteiten
- Stemt de werkzaamheden af met betrokkenen
- Stimuleert de ontwikkeling door het aanbieden van activiteiten
- Ondersteunt bij verzorgende taken
- Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat
- Evalueert de werkzaamheden

Werken aan kwaliteit en deskundigheid

- Werkt aan de eigen deskundigheid
- Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg

Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen in de kinderopvang

- Voert gesprekken met de ouders/vervangende opvoeders en het kind
- Stelt een activiteitenprogramma op
- Maakt een plan van aanpak voor de begeleiding

- Zorgt voor uitvoering van een dagprogramma
- Biedt persoonlijke verzorging
- Draagt zorg voor huishoudelijke werkzaamheden

Taken leerling PW4 (gespecialiseerd pedagogisch medewerker)

Begeiden van kinderen bij hun ontwikkeling

- Inventariseert behoeften en wensen van het kind
- Bereidt de uitvoering van activiteiten voor
- Richt ruimten in ter voorbereiding op activiteiten
- Stemt de werkzaamheden af met betrokkenen
- Stimuleert de ontwikkeling door het aanbieden van activiteiten
- Ondersteunt bij verzorgende taken
- Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat
- Evalueert de werkzaamheden

Werken aan kwaliteit en deskundigheid

- Werkt aan de eigen deskundigheid
- Werkt aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg

Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen

- Voert gesprekken met de ouders/vervangende opvoeders en het kind
- Stelt een (gespecialiseerd) activiteitenprogramma op
- Ontwikkelt (mede) een begeleidingsplan
- Biedt (gespecialiseerde) opvang
- Biedt persoonlijke verzorging
- Draagt zorg voor huishoudelijke werkzaamheden
- Biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten aan

Organiseren van de werkzaamheden

- Voert coördinerende taken uit
- Bouwt en onderhoudt een netwerk
- Voert beleidsondersteunende taken uit
- Voert beheertaken uit

(voor een uitgebreide omschrijving van het stagebeleid zie in de bijlag het stagebeleid)

4.8. Verzorging en gebruik van de ruimtes

Op het gebied van gezondheid, (brand)veiligheid en hygiëne worden de richtlijnen van de GGD en de beleidsregels kwaliteit voor kindercentra van het ministerie van VWS gevolgd.

4.8.1. Veiligheid

Het werken met een groep kinderen maakt het noodzakelijk dat het materiaal en de inrichting van de groepsruimte voldoet aan de veiligheidsnormen. Regelmatig wordt de ruimte en de materialen op veiligheid gecontroleerd met behulp van de methode Veiligheidsmanagement van de Stichting Consument en Veiligheid. Deze ligt ter inzage op elke groep.

4.8.2. Hygiëne

Omdat er steeds meer kinderen zijn met een allergische aanleg, maar ook vanwege de hygiëne, is de ruimte zo stofvrij mogelijk ingericht. De schoonmaakwerkzaamheden gebeuren aan de hand van een aantal schoonmaakschema's en aftekenlijsten. Op deze wijze blijft inzichtelijk wat en wanneer er op het gebied van hygiëne e.e.a. moet gebeuren.

Binnen de groep zelf is er ook veel aandacht voor hygiëne. Zo moeten kinderen hun handen wassen na toilet gebruik en voor het eten.

Regelmatig wordt gezondheidsaspecten gecontroleerd met behulp van de methode Gezondheidsmanagement van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid. Deze ligt ter inzage op elke groep.

4.8.3 Ziektes en ongevallen

Als een kind ziek is kan het de opvang niet bezoeken. De pedagogische medewerkster zal vragen om welke aard van ziekte het gaat, dit met het oog op eventueel besmettingsgevaar. Wanneer een kind ziek wordt op de opvang worden de ouders of verzorgers daarvan in kennis gesteld. In overleg met de ouders of verzorgers wordt dan besloten welke actie wordt ondernomen.

De pedagogisch medewerkers weten hoe te handelen in geval van ziekte of verwonding. Regelmatig wordt een bijschoolcursus geboden in eerste hulp bij kinderen. In een noodsituatie wordt uiteraard onmiddellijk de lokale arts gewaarschuwd.

4.8.4 Maaltijden

Het gebruik van een maaltijd of een tussendoortje heeft het karakter van een gezamenlijke activiteit. De leiding let op gezonde voeding. Snoepen wordt zo veel mogelijk beperkt gehouden. Kinderen mogen zoetigheid op de boterham, maar hartig heeft de voorkeur. Bij het brood drinken de kinderen een glas melk, water of thee. Na schooltijd drinken de kinderen siroop, afgewisseld met appelsap. Daarbij krijgen ze fruit en/of een cracker/koekje

Yogi- drink, chocomelk en jus d'orange krijgen ze bij speciale gelegenheden zoals verjaardag pedagogisch medewerkster of als er iets te vieren is.

Een van de leuke dingen van jarig zijn is trakteren. Bij voorkeur bestaat deze traktatie niet uit zoetigheid. De ouders kunnen de pedagogisch medewerkers altijd om advies vragen bij het bedenken van een gezonde traktatie.

4.8.5. Accommodatie

In BSO de Blieken in Klaaswaal is er een grote groepsruimte met een viertal kleine themaruimten en een speellokaal. Deze ruimtes worden gedeeld met het peuterspeelzaalwerk in de ochtend. Er is een groot speelplein van basisschool de Blieken met veel buitenmateriaal.

BSO Kidsbuzz is gehuisvest in basisschool de Dubbeldekker. De centrale hal en een aangrenzend lokaal dienen als opvang ruimten. De centrale hal is opgebouwd uit drie delen: Een 'hal' die voornamelijk wordt gebruikt als doorgang, een kleuterplein, speciaal ingericht voor kinderen van 4-6 jaar en een grote ruimte, aangrenzend aan het buitenschoolplein, voor meerdere doeleinden. Het BSO lokaal heeft twee functionaliteiten, enerzijds als kooklokaal en anderzijds als loungehoek. Alle kinderen kunnen gebruik maken van het grote speelplein en de diverse speeltoestellen en de gymzaal van de school.

Kinderen die naar de BSO komen op locatie Bastion worden onderverdeeld in twee leeftijdsgroepen: een 4-6 jarige groep en 6-8 jarige groep. In totaal zijn er twee groepsruimten, een atelier, een ruime hal en een kantoortje. Elke ruimte heeft zijn eigen inrichting en functionaliteit zodat het kinderen prikkelt om de ruimten te ontdekken.

Aan de voorzijde van het pand ligt een ruim, overzichtelijk plein met speeltoestel en zandbak. Ook is er rollend materiaal aanwezig waar de kinderen gebruik van mogen maken.

BSO Wereld op Centrum heeft als thema Sport en Spel. De bso ruimte is in gezamenlijk gebruik met de peuterspeelzaal. De kinderen maken gebruik van de buitenruimte om de sport en spel activiteiten te ondernemen.

BSO De Boomgaard is gevestigd in de centrale hal van OBS De Boomgaard. Dit is een grote ruimte met keuken, loungehoek, een echt boomhut, knutselruimte, bibliotheek/mediatheek en voldoende ruimte voor vrij spel.

Alle kinderen kunnen gebruik maken van het grote speelplein en de diverse speeltoestellen en het speellokaal van de school.

BSO de Gouwaert is gevestigd in de centrale hal van de school. Deze ruimte wordt gedeeld met de bibliotheek. Daarnaast maken we gebruik van de gang, speellokaal en klaslokaal van groep 1 en 2. Alle kinderen kunnen gebruik maken van het grote speelplein en de diverse speeltoestellen op het schoolplein.

BSO de Schelf heeft een eigen lokaal beschikbaar en delen nog een ruimte met de peuterspeelzaal. De kinderen maken daarnaast ook gebruik van de centrale aula, het buitenspeelplein en het speellokaal in de school.

BSO 't Kraaienest is gevestigd in de centrale hal van de school en maken gebruik van het creatieve lokaal, buitenspeelplein en het speellokaal in de school.

4.8.6 Gebruik van de ruimtes

De accommodatie van de buitenschoolse opvang is ingericht volgens de normen die de Wet kinderopvang stelt. De verschillende ruimtes zijn speciaal ingericht voor kinderen en biedt daardoor andere mogelijkheden dan de thuissituatie.

De BSO heeft diverse activiteitenruimtes, die de kinderen de mogelijkheid geven tot spel en hobby. Elke ruimte heeft een eigen functie, die kinderen uitnodigt tot het doen van verschillende activiteiten. Deze functies zijn gerelateerd aan de verschillende ontwikkelingsgebieden en de leeftijdsfase van de kinderen.

Voor elke groep of per locatie is er een lego-hoek/tafel, een fantasie(verkleed)hoek, een relax/zithoek, een computer/tv hoek, een leeshoek. Ook de knutseltafel en de ladekast waar de kinderen zelf hun materialen uit kunnen pakken vormt een belangrijk onderdeel in de ruimte.

Een ander belangrijk criterium bij de inrichting van de ruimte is het hebben van overzicht. Overzicht over de ruimte is zowel voor de pedagogisch medewerkster als voor het kind belangrijk. Uiteraard zijn er ook mogelijkheden voor de kinderen om zich terug te kunnen trekken. Zeker voor de oudere doelgroep is het belangrijk dat ze , gezien de groeiende zelfstandigheid, meer bewegingsvrijheid hebben.

5 Medezeggenschap

5.1 Kinderparticipatie

Kinderen worden betrokken bij zaken die hen direct aangaan, zoals de aanschaf nieuw spelmateriaal, het activiteitenprogramma in de vakanties, de inrichting van het BSO lokaal, de regels in de BSO. Op deze manier worden kinderen geprikkeld om zelf een mening te vormen, keuzes te maken en kritisch te kijken naar de dingen die om hen heen gebeuren. De betrokkenheid bij en het plezier in de BSO worden hierdoor vergroot.

5.2 Samenwerking met ouders

In de buitenschoolse opvang wordt een deel van de opvoeding en verzorging van de kinderen overgenomen van de ouders. Dit maakt het nodig om informatie over de ontwikkeling van het kind uit te wisselen, waardoor wederzijdse inzichten over deze ontwikkelingen worden vergroot. Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden is een goede samenwerking met de ouders van groot belang. Daartoe is het belangrijk dat er sprake is van wederzijds vertrouwen en respect:

- vertrouwen in elkaar en begrip voor elkaars verantwoordelijkheid, mogelijkheden en beperkingen
- respect van de pedagogisch medewerkster voor de ouders, die de eindverantwoordelijkheid voor hun kind hebben en respect van ouders voor de professionele verantwoordelijkheid van de leiding voor de opvang van hun kind.

Daarnaast krijgt de samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers gestalte door de verschillende contactmomenten.

5.3 De verschillende contactmomenten

- het kennismakingsgesprek

Ongeveer 3 weken voor aanvang van de opvang vindt het kennismakingsgesprek plaats tussen ouders en een pedagogisch medewerkster, bij voorkeur in aanwezigheid van het kind. Er wordt informatie uitgewisseld betreffende het kind, de BSO en het pedagogische beleidsplan en zal het plaatsingsformulier worden ingevuld. Ook zullen er afspraken worden gemaakt betreffende de wenperiode van het kind op de BSO.

- de wenperiode

De wenperiode is bedoeld om elkaar beter te leren kennen, dat geldt voor het kind, de ouders en de pedagogisch medewerkers. Wennen vereist zorgvuldigheid omdat dit de basis legt voor het verdere verloop van de opvang. De duur van de wenperiode is afhankelijk van het kind.

- het evaluatiegesprek

Ongeveer drie maanden na plaatsing in de opvang vindt er een evaluatiemoment plaats tussen de ouder, eventueel het kind en de pedagogisch medewerkster.

- het overgangsgesprek

Er vindt een overdracht gesprek plaats als het kind naar de volgende groep gaat of naar een andere locatie. Het gesprek is tussen de ouder(s), eventueel het kind en de pedagogisch medewerkster van de volgende groep.

- de dagelijkse overdracht

De contacten met de ouders vinden voornamelijk plaats bij het halen en brengen van de kinderen (sinds mei 2016 ook via het ouderportaal). Tijdens deze haal- en brengcontacten wisselen pedagogisch medewerkster en ouder(s) informatie uit over de thuis- en groepssituatie en eventuele bijzonderheden van het kind. De pedagogisch medewerkster wordt veel waarde gehecht aan uitwisselen van informatie betreffende;

- het sociale gedrag van het kind
- bijzondere voorvallen binnen de BSO of thuis
- afstemmen van het handelen rond het kind
- de activiteiten die op de BSO zijn gedaan

- het oudergesprek

Eens per jaar wordt er een oudergesprek aangeboden, waarin de pedagogisch medewerkster aan de ouders vertelt hoe het met hun kind gaat op de BSO. Tevens worden de ouders in de gelegenheid gesteld aan te geven in hoeverre ze tevreden zijn met de geboden opvang.

- de ouderavond

Het streven is eens twee jaar een ouderavond te organiseren. Deze avonden hebben als centraal doel informatie en ervaring uit te wisselen tussen ouders en leiding, en tussen ouders onderling. De inhoud van de ouderavond wordt bepaald aan de hand van een thema of nieuwe ontwikkelingen.

- de nieuwsbrieven

Via nieuwsbrieven worden ouders regelmatig op de hoogte gehouden over ontwikkelingen van de SKOC en specifiek over de BSO.

- het prikbord

Op het prikbord kunnen diverse mededelingen opgehangen worden die bestemd zijn voor de kinderen en de ouders.

- de tevredenheidsenquête

Tweejaarlijks wordt er onder alle ouders een tevredenheidsenquête gehouden, waarin hen gevraagd wordt hun oordeel over de BSO te geven en eventueel aanbevelingen te doen.

5.4 Oudercommissie

Binnen de SKOC is een oudercommissie actief. De oudercommissie vertegenwoordigt de ouders en adviseert de directie over tal van zaken, zoals het beleid inzake opvoeding, veiligheid en hygiëne, de dienstverlening van de SKOC en de tarieven.

5.5 Klachtenregeling

Het uitgangspunt van SKOC is om met de dienstverlening zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en behoefte van de ouder(s). Wanneer de ouder(s) niet tevreden is, kan deze hiervan melding maken bij de betrokken pedagogisch medewerkster of de Locatiemanager van de locatie. Bij ontevredenheid over een uiteindelijke beslissing of maatregel bestaat de mogelijkheid in beroep te gaan.

De klachtenprocedure is centraal vastgesteld en [deggeschillencommissie.nl](https://www.deggeschillencommissie.nl) is er voor externe klachtenafhandeling. Daarnaast hebben zowel de ouders als de SKOC de mogelijkheid een beroep te doen op de Arbitragecommissie Kinderopvang.

5.6 Privacyregeling

Medewerkers van SKOC kennen geen wettelijke vast geldend beroepsgeheim, maar dienen zich daar toch naar te dragen (= beroepshouding).

Medewerkers (incl. stagiaires) van SKOC zijn zich er van bewust, dat zij zich volgens de beroepshouding dienen te gedragen, dit houdt o.a. in dat zij persoonlijke gegevens niet aan derden mogen doorgeven. Binnen de gehele communicatie tussen de ouders en pedagogisch medewerkers is vertrouwelijkheid een van de belangrijkste aspecten. Externe deskundigen worden pas na overleg met en instemming van de ouders ingeschakeld. Als een pedagogisch medewerkster een vermoeden heeft van mishandeling of verwaarlozing, dient zij het protocol "Kinder mishandeling" te volgen die SKOC hanteert.

6 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

SKOC is in het bezit en handelt naar de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode is op elke locatie aanwezig. De aandachtsfunctionaris zorgt dat de informatie geüpdate blijft en ondersteunt medewerkers wanneer nodig. De aandachtsfunctionaris binnen SKOC is Diana de Ronde

Bijlage 1

De pedagogische visie en uitgangspunten van de Stichting Kinderopvang Cromstrijen

IEDER KIND IS UNIEK

Inleiding

De Stichting Kinderopvang Cromstrijen (SKOC) biedt drie verschillende vormen van kinderopvang: kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. De SKOC werkt op basis van één gemeenschappelijke pedagogische beleidsvisie. Deze visie is voor deze drie vormen van opvang nader uitgewerkt in een pedagogisch beleidsplan. Vervolgens is dit beleid per werksoort weer (voor zover nodig) uitgewerkt in een pedagogisch werkplan.

In de pedagogische visie beschrijven we wat wij belangrijk vinden in het omgaan met kinderen. Het is het kader van het pedagogisch beleid. Daarnaast is er binnen vormen van opvang, locaties en groepen ruimte voor eigenheid; op verschillende plaatsen kan de visie verschillend worden ingevuld. Deze invulling, de feitelijke werkwijze zullen we steeds in open communicatie toetsen aan de visie. Zowel de visie van de SKOC als geheel als de werkwijze kunnen hierop periodiek worden bijgesteld. Het werken aan pedagogiek is een cyclisch proces.

Doelstelling SKOC

De centrale pedagogische doelstelling van de SKOC is:

De SKOC is partner in de verzorging en opvoeding van kinderen. We beschouwen kinderen als unieke persoonlijkheden. De SKOC biedt structuur in een warme, veilige omgeving en begeleidt kinderen in het opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen.

Uitgangspunten

Onze belangrijkste uitgangspunten in het omgaan met kinderen en met hun ouders zijn:

- **Betrouwbaarheid:** we zijn duidelijk, we komen onze afspraken na. Kinderen en hun ouders weten waar ze aan toe zijn, we bieden daarmee houvast. Daarmee bieden we emotionele veiligheid. We zien dit als een basisvoorwaarde voor groei.
- **Aandacht en betrokkenheid:** we communiceren met onze volle aandacht, we zijn opmerkzaam op de (verbale en non-verbale uitingen van) wensen en behoeften van de kinderen. Hierdoor voelen alle kinderen zich erkend en gerespecteerd.
- **Respect:** we hebben respect voor de eigenheid en van het eigen ontwikkelingsproces van kinderen, voor de belangen en opvattingen van ouders en gastouders, voor de ruimten en materialen en voor collega's.
- **Plezier:** we willen dat kinderen plezier hebben, er is ruimte voor liefde, humor en vrolijkheid. Het sociale leven in de groep is waardevol. Plezier geeft positieve energie.

Uitwerking

Deze uitgangspunten nader uitgewerkt voor de kinderopvang

We hebben oog voor de *eigenheid van kinderen*. Ieder kind staat op zijn eigen manier in het leven, krijgt te maken met gebeurtenissen en moet uiteindelijk zelf daarin keuzes maken. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen te uiten wie ze zijn, wat er in hun omgaat. We nemen deze uitingen serieus, we willen naast de kinderen staan en er voor hen zijn wanneer dat nodig is.

Kinderen ontwikkelen zich op hun eigen manier. We geven ruimte aan ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen. Kinderen ontwikkelen allerlei vaardigheden en uitingsvormen hiervan: cognitief, verbaal, lichamelijk, sociaal, enzovoort. We streven ernaar het kind op de juiste manier, op het juiste moment en in de juiste mate te stimuleren in deze ontwikkeling. We letten hierbij op de leeftijdsfase van het kind, de behoeften van het kind en op de omstandigheden. Indien gewenst overleggen we hierover met de ouders. De groep in het KDV, BSO en gastoudergezin (kleine groep) biedt specifieke mogelijkheden voor het aanleren van sociale vaardigheden. We stimuleren actief een goede sociale omgang tussen de kinderen onderling.

Op dezelfde wijze hebben we respect en aandacht voor ouders, gastouders en collega's. We gaan er van uit dat een algemene sfeer van respect, aandacht en vertrouwen onontbeerlijk is in de omgang met de kinderen, ouders, gastouders en collega's. We zorgen ervoor dat we steeds uitleggen wat we (gaan) doen. We nemen de mening van kinderen en ouders serieus.

Kinderen kunnen, hoe klein ze ook zijn, hun voorkeuren kenbaar maken. We zijn gevoelig voor signalen. Oudere kinderen kunnen actief meedenken. We stimuleren dat ze daarmee invloed uitoefenen op de gang van zaken.

We willen *betrouwbaar en duidelijk* zijn. We maken duidelijke afspraken en komen deze na. Voor kinderen is duidelijkheid en een consequente aanpak belangrijk. Ze weten waar ze aan toe zijn. Dit draagt bij aan (emotionele) veiligheid. De groep biedt mogelijkheden voor het leren van sociale vaardigheden en voor het zich eigen maken van goede omgangsvormen. Daarnaast brengt een groep ook beperkingen met zich mee. We zijn ons hiervan bewust en zullen altijd zoeken naar het juiste evenwicht voor ieder kind. In het KDV en de BSO ligt de nadruk meer op het leven in een groep, binnen de gastouderopvang is de groep kleiner en is een meer individuele zorg mogelijk.

In de omgang met de kinderen en in het inrichten van de (buiten)ruimte zoeken we ook steeds naar het juiste evenwicht tussen uitdaging en veiligheid. Uitdaging om nieuwe dingen te proberen en te leren (met vallen en opstaan) en voldoende veiligheid. Onder veiligheid verstaan we veilige ruimten, meubilair en speeltoestellen, maar zeker niet in de laatste plaats ook emotionele veiligheid. We werken zo veel mogelijk met vaste groepen en vaste, vertrouwde leidsters op de groep. Bij gastouderopvang is een vaste gastouder vanzelfsprekend.

We benaderen kinderen positief. We geloven in positieve energie, in plezier en in een ontspannen omgang. Een goede sfeer geeft zelfvertrouwen en ruimte voor ontwikkeling. Aan de andere kant vinden we wel dat begrenzen en structuur bieden heel belangrijk zijn en dat deze ook weer bijdragen aan een gevoel van veiligheid. Kinderen kunnen ook (mede)verantwoordelijkheid dragen.

Pedagogen als inspiratiebron

De SKOC werkt niet strikt vanuit één bepaalde pedagogische stroming. Wel zijn in onze manier van werken aspecten van het gedachtegoed van de volgende pedagogen zichtbaar.

Gordon stelde dat actief luisteren naar kinderen heel belangrijk is. Kinderen voelen zich door deze houding geaccepteerd. Gordon communiceert met kinderen met “ik-boodschappen” en heeft daarbij aandacht voor positieve formuleringen. Het is belangrijk dat kinderen zich kunnen uiten, volwassenen moeten kinderen helpen gevoelens te verwoorden.

Malaguzzi legde in de Italiaanse streek Reggio Emilia de nadruk op kinderen als sterke, competente wezens, die zelf leren door te praten, te spelen en door met elkaar om te gaan. Hij zag dat kinderen een sterke behoefte hebben om zich te uiten en dat kinderen daar veel verschillende uitingsvormen voor hebben: “de honderd talen van kinderen”. De ruimte moet uitnodigend en inspirerend zijn.

Singer legt de nadruk op de groep als pedagogisch instrument. Kinderen leren volgens haar van kijken naar anderen en van omgaan met elkaar. De leiding moet een aantal heldere morele regels stellen en verder terughoudend zijn in het ingrijpen in de groep.

Korczak gaat vooral uit van het belang van een groot respect voor kinderen. Kinderen en volwassenen zijn gelijkwaardig. Je moet kinderen bijvoorbeeld niet dwingen om deel uit te maken van een groep (maar soms is een sterke stimulans om deel uit te maken van een groep wel nodig). Kinderen kunnen ook verantwoordelijkheid dragen.

Aangepast, okt 2018